

Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland fylke

Skjøtselplan

Gunn-Anne Sommersel

**Rapliåsen gård i Hemnes kommune,
Nordland fylke
Skjøtselsplan**

Ecofact rapport: 48

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Sommersel, G.-A. 2010: Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.
Nøkkelord:	Skjøtselsplan, kulturlandskap, biologisk mangfold, Hemnes, slåttemark, eng, vegetasjon, Rapliåsen.
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-045-1
Oppdragsgiver:	Fylkesmannen i Nordland
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Gunn-Anne Sommersel
Prosjektmedarbeidere:	Geir Arnesen
Kvalitetssikret av:	Geir Arnesen
Forside:	Foto: Geir Arnesen

www.ecofact.no

INNHold

1 FORORD	1
2 SAMMENDRAG	2
3 GENERELT OM RAPLIÅSEN GÅRD	3
3.1 LOKALITETSKARAKTERISTIKK	3
3.2 TIDLIGERE OG NÅVÆRENDE BRUK	4
3.3 KULTURMINNER	4
4 UNDERSØKTE LOKALITETER	5
4.1.1 Lokalitet 01 – Slåttemark (D01)	5
4.1.2 Lokalitet 02 – Slåttemark (D01)	7
4.1.3 Lokalitet 03 – Slåttemark (D01)	10
4.1.4 Lokalitet 04 – Slåttemark (D01)	13
4.1.5 Lokalitet 05 – Slåttemark (D01)	14
4.1.6 Lokalitet 06 – Slåttemark (D01)	15
4.1.7 Lokalitet 07 – Slåttemark (D01)	18
4.1.8 Lokalitet 08 – Slåttemark (D01)	20
4.1.9 Lokalitet 09 – Slåttemark (D01)	20
4.1.10Lokalitet 10 – Naturbeitemark (D04).....	21
4.1.11Lokalitet 10 – Slåtte- og beitemyr (D02)	22
4.2 ANBEFALT SKJØTSEL.....	25
5 KILDER	27
5.1 NETTBASERTE KILDER	27
5.2 SKRIFTLIGE KILDER	FEIL! BOKMERKE ER IKKE DEFINERT.
6 VEDLEGG 1: FAKTAARK - NATURTYPER	28
7 VEDLEGG 2: ARTSLISTE OVER REGISTRERTE KARPLANTER	48

1 FORORD

På oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland har Ecofact AS utført kartlegging og utarbeidelse av skjøtselsplan for Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland fylke. Arbeidet bygger på felldata frembrakt under befaring 20. og 21 juli 2010, og samtale med grunneier (Valborg Rapliås). Feltarbeidet er utført av Cand. scient Gunn-Anne Sommersel og Cand. scient Geir Arnesen, Gunn-Anne Sommersel har skrevet rapporten, og Geir Arnesen har kvalitetssikra den. Kontaktperson for oppdragsgiver har vært Ingvild Gabrielsen (Fylkesmannen i Nordland). Hun skal ha takk for godt samarbeid og god informasjon om gården.

Tromsø

30. januar 2011

Gunn-Anne Sommersel

2 SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Rapliåsen gård er en gammel gård i Hemnes kommune som har vært i tradisjonell drift fram til siste halvdel av 1990-tallet, og deretter med noe redusert drift fram til 2003. Grunneier har startet restaurering av begynnende gjengrodde områder, samt startet opp slått sommeren 2010. Det planlegges å drive tilnærmet tradisjonell slått på alle de gamle slåttemarkene framover. Ecofact AS har kartlagt tilstanden i 2010, ved å se på arter/vegetasjonstyper og kommet med forslag til videre skjøtsel.

Datagrunnlag

Rapliåsen er besøkt 17. august 1994 for kartlegging i kulturlandskapssammenheng av Vibekke Vange og Anders Often. Dette ble gjort som en del av "Registreringer i kulturlandskap i Nordland i 1992-95". Ny befarings av området ble utført for Ecofact AS av Gunn-Anne Sommersel og Geir Arnesen 20. og 21. juli 2010. Det er denne siste undersøkelsen som er grunnlaget for denne rapporten.

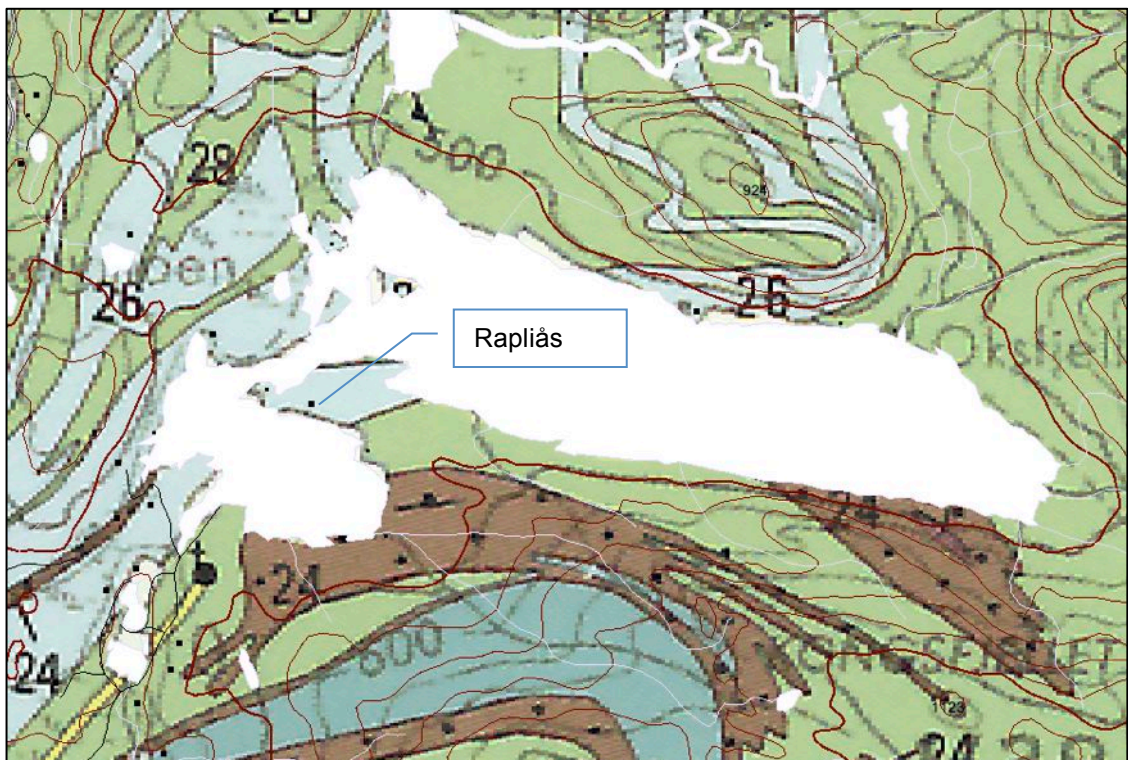
Biologiske verdier

Rapliåsen gård har fortsatt slåttemark, med høy biologisk verdi. En av de gamle slåttemarkene fikk A-verdi (svært viktig), fire gamle slåttemark, ei slåtte- og beitemyr samt en naturbeitemark fikk B-verdi (viktig) og to slåttemark fikk C-verdi (lokalt viktig). De tre siste avgrensede slåttemarkene kunne ikke verdisettes siden de allerede var slått. Varierende grad av restaurering er anbefalt, og gjenoptakelse av slått er nødvendig for at slåttemarkene skal beholde sin verdi.

3 GENERELT OM RAPLIÅSEN GÅRD

3.1 Lokalitetskarakteristikk

Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Lokalteten består av to gårder. Området er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon.

Figur 1. Berggrunn i området rundt Rapliåsen. Det er kalkspat- og dolomittmarmor (lys blå) i ytre deler av odden. Indre delene har glimmergneiser og glimmerskifre (grønn). (www.ngu.no).

Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor i ytre deler av odden, mens de indre delene har glimmergneiser og glimmerskifre (Figur 1).

De undersøkte områdene er hovedsakelig slåtteeenger, samt ei myr som blir oppgitt å sannsynligvis være slått for lenge siden. Slåtteeengene har varierende grad av gjenvoksning. Det er også varierende eksponisjon og helning på de ulike engene. Inn i mellom engene er det bjørkeskog. Ned mot vannet er det et bredt belte som er så godt som uten vegetasjon på grunn av uttapping av Bleikvatnet (figur 2), ovenfor dette beltet er det vegetasjon som er sterkt påvirket av varierende vannstand. Særlig den av de to gårdene som ligger lengst ut på neset er påvirket av dette.

Figur 2. Bleikvatnet er regulert, og har stor forskjell mellom høyeste og laveste vannstand. Dette gjør mye med det visuelle inntrykket av kulturlandskapet. I bildet vises tydelig en sone som har stått under vann lenge og er så godt som uten vegetasjon.

3.2 Tidligere og nåværende bruk

Gården ble først etablert på 1800-tallet. Det har vært dyr på gården, en del kyr, og 7 – 8 geiter. De sluttet med kyr i siste halvdel av 1990-tallet, og sluttet med geiter i 2003. Det ble slått i området rundt husene, både på Neset og husene på toppen, og den bratte sørvendte lia på sørsida av odden. Gårdsmyra ble også slått, men det er ca 70 år siden.

Lia har aldri vært gjødslet. På lettere tilgjengelige områder ble det brukt naturgjødsel. Kunstgjødsel har aldri vært brukt.

Bleikvatnet ble regulert sist på 50-tallet, noe som fikk stor påvirkning på området, og særlig gården på neset.

I dag slås noen av engene. Slåttetidspunkt er fra ca 20. juli og utover i august. Etter vår befaring 20. og 21. juli 2010, ble det ryddet krattskog i kantene og oppslag av busker på enga i store områder, det meste av lokalitetene ble i tillegg slått.

3.3 Kulturminner

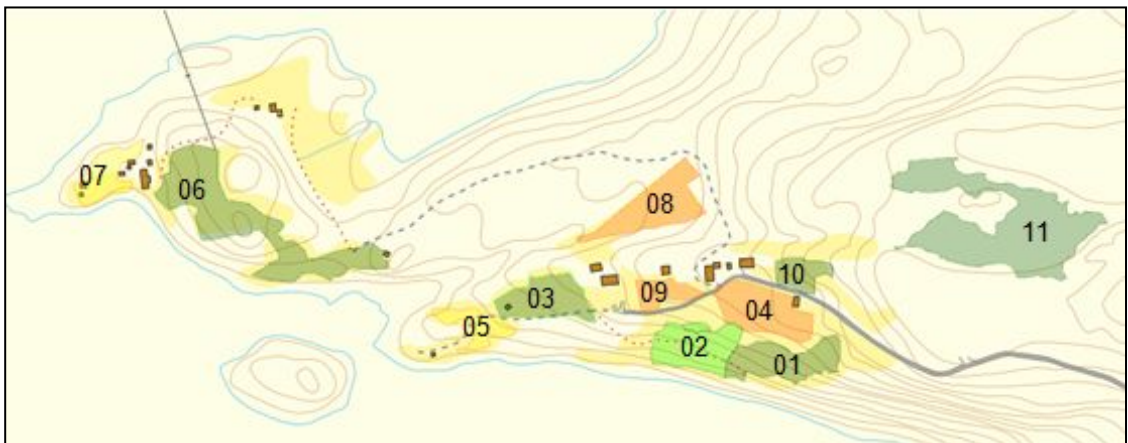
En gammel sommerfjøs fins fortsatt fra de første som etablerte gården. En jordkjeller er også i kanten av en av engene (se figur 3).

Figur 3. Et gammelt hus i kanten av lokalitet 04. Foran huset ligger en gammel jordkjeller Foto: Geir Arnesen.

4 UNDERSØKTE LOKALITETER

Elleve ulike lokaliteter ble avgrenset på Raplåsen, ni gamle slåttemark (D01), en naturbeitemark (D04) og ei slåtte- og beitemyr (D02) For en oversikt se figur 4.

Figur 4. Oversiktskart over de 11 lokalitetene på Raplåsen. Lokalitet 01-09 er gamle slåttemark (D01), lokalitet 10 er naturbeitemark (D04) og lokalitet 11 er slåtte- og beitemyr (D02). Alle lokaliteter med lys grønn farge er verdisatt til A (svært viktig), mørk grønn verdisatt til B (viktig), gul verdisatt til C (lokalt viktig), mens oransje merkede lokaliteter er ikke verdisatt grunnet at slåttene allerede var utført på befaringstidspunktet.

4.1.1 Lokalitet 01 – Slåttemark (D01)

Dette er en av to lokaliteter i den bratte sørvendte lia sør for den øverste av gårdene. Denne lia har vært slått tidligere, men det er såpass bratt, at man etter hvert har sluttet

å slå. Vi har valgt å dele denne lia i to ulike områder, siden den østlige delen er langt mer gjengrodd enn den vestlige. Lokalitet 01 er den østlige delen. Enga avgrenses mot bjørkeskog i øst, et ospesholt på sida ned mot vannet. I overkant avsluttes enga naturlig av kantvegetasjon øverst i bakken. Mot vest er det et markant skifte, hvor det går over i mindre gjengrodd eng. For en oversikt over lia, se figur 5. Arealet av det avgrensede området er 3 064 m².

Figur 5: Oversiktsbilde av den sørvendte lia på Raplåsen. Lokalitet 01 er lengst inn i bildet, i området med relativt tett oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) Lokalitet 2 er lenger frem, og man kan se den tørre knausen i overkant. Foto: Geir Arnesen.

Det står noen større bjørkeetrær (*Betula pubescens*) i enga i tillegg til en del oppslag av bjørk (figur 6). Dominerende graminider er gulaks (*Anthoxantum odoratum*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) og strandrør (*Phalaris arundinacea*). De viktigste urtene er marikåpe (*Alchemilla* sp.), mjøduert (*Filipendula ulmaria*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), engsoleie (*Ranunculus acris*), engsyre (*Rumex acetosa*) og ballblom (*Trollius europaeus*). Inn i mellom finner man en del tyrihjel (*Aconitum lycotonum*), turt (*Cicerbita alpina*), fjellminneblom (*Myosotis decumbens*), som alle sammen med bjørkeoppslaget signaliserer gjengroing. Øverst er det plantet noen busker av solbær (*Ribes nigrum*).

Figur 6. Stedvis kraftig oppslag av bjørk (Betula pubescens) i lokalitet 01. Her ser vi den delen av lokaliteten med sterkest gjengroing. Foto: Geir Arnesen.

Vegetasjonstypen i enga er hovedsaklig Frisk næringsrik ”natureng” (G13), i gjengroingsfase (Fremstad, 1997), også kalt skogstorkenebb-ballblomeng. Denne vegetasjonstypen plasseres i truetetskategori (VU) – noe truet (Direktoratet for naturforvaltning, 2007). Slåttemarka inngår også i et helhetlig kulturlandskap. Selv om det er en del gjengroing, er artsinventaret ellers nokså intakt. Vi vurderer det derfor slik at overstående er nok til å verdisette slåttemarka til B, viktig.

4.1.2 Lokalitet 02 – Slåttemark (D01)

Dette er en av to lokaliteter i den bratte sørvendte lia sør for den øverste av. Lia har vært slått tidligere, men det er såpass bratt, at man etter hvert har sluttet å slå. Vi har valgt å dele denne lia i to ulike områder, siden den østlige delen er langt mer gjengrodd enn den vestlige. Lokalitet 02 er den vestlige delen. Enga avgrenses på oversida av kantvegetasjon øverst i bakken. Mot øst er det et markant skifte, hvor det går over i mer gjengrodd eng. Mot vest er det bjørkeskog, og ned mot vannet går det over i en meget bratt skrent som er svært vanskelig å slå. Arealet av det avgrensede området er 2 966 m².

Figur 7. Lokalitet 02, Rapliåsen. Gammel slåtteeng, med mosaikk av skogstorkenebb-ballblomeng (VU) og frisk fattigeng. Foto Geir Arnesen

Enga er relativt åpen over store deler (figur 7). De viktigste graminidene er engkvein (*Agrostis capillaris*), marigras (*Hierochloë odoratum*), en flekk med strandrør (*Phalaris arundinacea*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*), en flekk timotei (*Phleum pratensis*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Av urter fant vi blant annet karve (*Carum carvi*), markjordbær (*Fragaria vesca*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) småengkall (*Rhinantus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*), rød jonsokkblom (*Silene dioica*), gullris (*Solidago virgaurea*), skogsvinerot (*Stachys sylvatica*), grasstjerneblom (*Stellaria graminea*), hvitkløver (*Trifolium repens*) og ballblom (*Trollius europaeus*).

En bergknaus stikker opp i øverste del av slåttemarka i lokalitet 02 (figur 8). Arealet av denne er 178 m². Her er mange av de samme artene som ellers i lokalitet 02, blant annet engkvein (*Agrostis capillaris*), seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*), karve (*Carum carvi*), markjordbær (*Fragaria vesca*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) småengkall (*Rhinantus minor*), teiebær (*Rubus saxatilis*), rød jonsokkblom (*Silene dioica*) og gullris (*Solidago virgaurea*). En og annen busk av einer (*Juniperus communis*) fins også. Imidlertid er vegetasjonen enda mer åpen enn i slåttemarka, og det er flere bare flekker på jord og bergknaus. Det kommer også inn en del arter som er mer knyttet til bergknauser eller liknende åpne, tørrere habitat, som for eksempel bergskrinneblom (*Arabis hirsuta*), bakkestjerne (*Erigeron acer*), stormaure (*Galium mollugo*), fjellrapp (*Poa alpina*) og bitterbergknapp (*Sedum acre*). I tillegg er mengdeforholdet forskjøvet til fordel for de mer småvokste artene.

Figur 8. Bergknaus i øvre del av slåtteeenga på lokalitet 02. Foto Geir Arnesen.

I tillegg til plantene observert vi også tre ulike typer sommerfugler (figur 9): gullrisengmott (*Anania funebris*); brunflekket perlemorvinge (*Boloria selene*), og purpurgullvinge hann (*Lycaena hippothoe*). Ingen av disse er rødlistet. Dessuten fant vi en art vokssopp (*Hygrocybe* sp.) som ikke er nærmere bestemt. Mange av vokssoppene opptrer som indikatorer på verdifulle beite og slåttemarker.

Figur 9. Arter fra den bratte, sørvendte lia i Raplåsen. Foto: Geir Arnesen.

Vegetasjonstypene er en mosaikk mellom frisk næringsrik ”natureng” (G13) og frisk fattigeng, muligens i retning av utformingen fjelltimotei-seterrapp (G4c). (Fremstad, 1997). G13 plasseres i truetetskategori (VU) – noe truet (Direktoratet for naturforvaltning, 2007), mens G4c regnes som vanlig.

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som ikke har vært gjødslet og som inngår i et helhetlig kulturlandskap. Den har stått brakk en tid, sannsynligvis kortere enn lokalitet 01 vurdert ut fra graden av gjengroing. Likevel har den nærmest intakt artsmangfold. I følge grunneier ble denne lokaliteten slått etter befaring utført av Ecofact sommeren 2010. Vi vurderer det slik at overstående er nok til å verdisetne slåttemarka til A, svært viktig.

4.1.3 Lokalitet 03 – Slåttemark (D01)

Lokaliteten ligger rett vest for hovedgården. Avgrensningen følger stien sør for enga, skogen vest, og nord for enga, mens i overkant går enga over i plen i sammenheng med ei hytte (figur 10). Arealet av det avgrensede området er 2 855 m².

Figur 10. Oversiktsbilde. Lokalitet 03 med gammel slåttemark i gjengroingsfase foran, og lokalitet 09, som allerede var slått bakerst. Foto: Geir Arnesen

Det er godt med graminider i denne enga, de viktigste er engkvein (*Agrostis capillaris*), engreverumpe (*Alopecurus pratensis*), fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*), skogrørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), rødsvingel (*Festuca rubra*), marigras (*Hierochloë odorata*), engfrytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*), fjellrapp (*Poa alpina*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Av disse er sølvbunke den mest fremtredende.

Av urter, så fins det noen kortvokste som ryllik (*Achillea millefolium*), marikåper (*Alchemilla* sp.), harerug (*Bistorta vivipara*), blåklukke (*Campanula rotundifolia*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), følblom (*Leontodon autumnalis*), setergråurt (*Omalotheca norvegica*), krypsoleie (*Ranunculus repens*), småengkall (*Rhinantus minor*), gullris (*Solidago virgaurea*), ballblom (*Trollius europaeus*) og glattveronika (*Veronica serpyllifolia*).

Imidlertid har det kommet inn godt med gjengroingsarter, og nitrogenelskende arter, hvorav de viktigste er tyrihjelms (*Aconitum lycotonum*), geitrams (*Chamerion angustifolium*), turt (*Cicerbita alpina*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), mjøduert (*Filipendula ulmaria*) og stornesle (*Urtica dioica*) (figur 11). Oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og sølvvier (*Salix glauca*) sees mot kantene og i groper (figur 12).

Figur 11. Nitrogenelskende arter i gammel slåttemark under gjengroing. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Figur 12. Oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og sølvvier (*Salix glauca*) i kantsonene og i groper i enga. Foto: Geir Arnesen

Vegetasjonstypen er frisk næringsrik ”natureng” (G13), i gjengroingsfase (Fremstad, 1997), også kalt skogstorkenebb-ballblomeng. Denne vegetasjonstypen plasseres i truetetskategori (VU) – noe truet (Direktoratet for naturforvaltning, 2007).

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som har vært gjødslet med naturgjødsel. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som den har stått uten hevd en stund. Imidlertid er artsmangfoldet noenlunde opprettholdt. I følge grunneier ble

enga ryddet og slått senere på sommeren 2010. Slåttemarka inngår i et helhetlig kulturlandskap. Vi vurderer det slik at overstående er nok til å verdisette slåttemarka til B, viktig.

4.1.4 Lokalitet 04 – Slåttemark (D01)

Lokalitet 04 var allerede slått da vi var på befarings (figur 13). Området ble imidlertid avgrenset. Avgrensningen går langs veien på oversida, skogen i øst og kantsonen ned mot den bratte lia i sør. Det er et eldre hus i kanten, med en jordkjeller like ved (figur 3). Arealet av det avgrensede området er 3 338 m².

Figur 13. Lokalitet 04, gammel slåtteeeng som var slått ved befaringsstidspunktet. Bakerst i bildet ser man det gamle huset. Jordkjelleren vises som en vegetasjonskledd haug til høyre for dette. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Siden enga allerede var slått på befaringsstidspunktet var det ikke mulig å bestemme vegetasjonstypen. Imidlertid er dette en slåttemark som har vært i hevd over lang tid, den har vært gjødslet kun med naturgjødsel, og høyet har vært tørket på bakken (figur 14), og deretter fjerna. Det er sannsynlig at vegetasjonstypen er en frisk, næringsrik eng (G13) (Fremstad, 1997) - storkenebb-ballblomeng, siden de andre undersøkte engene i nærheten er det, men dette må undersøkes for å være sikker. Vi kan dermed ikke verdisette enga.

Figur 14. Tørring av høy på lokalitet 04 på Rapliåsen. Foto: Gunn-Anne Sommersel

4.1.5 Lokalitet 05 – Slåttemark (D01)

Rett nedenfor lokalitet 04 ligger lokalitet 05, en gammel slåttemark i vestvendt skråning, nærmest i en halvmåne rundt en haug. Arealet avgrenses mot skog på alle kanter. Arealet av det avgrensede området er 1 408 m².

De mest fremtredende graminidene er sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) og skogrørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*). Dominerende urter er storkenebb (*Geranium sylvaticum*), ballblom (*Trollius europaeus*), marikåper (*Alchemilla* sp.), engsoleie (*Ranunculus acris*) og krypssoleie (*R. repens*). I tillegg er det en god del oppslag av bjørk (*Betula pubescens*), silkeselje (*Salix caprea* ssp. *sphacelata*) og sølvvier (*Salix glauca*), noe kvann (*Angelica archangelica*), samt arter fra skogen som skogburkne (*Athyrium filix-femina*), sauetelg (*Dryopteris expansa*) og blåbær (*Vaccinium myrtillus*) (figur 15).

Figur 15. Frisk, næringsrik eng i langt fremskreden gjengroingsfase. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Vegetasjonstypen er frisk næringsrik ”natureng” (G13), i gjengroingsfase (Fremstad, 1997), også kalt skogstorkenebb-ballblomeng. Denne vegetasjonstypen plasseres i truetetskategori (VU) – noe truet (Direktoratet for naturforvaltning, 2007).

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som sannsynligvis har vært gjødslet med naturgjødsel. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som om den har stått uten hevd en stund. Vegetasjonstypen er i truetetskategori (VU) – noe truet. Slåttemarka inngår også i et helhetlig kulturlandskap. Imidlertid gjør graden av gjengroing/invasjon av skogsarter, samt beliggenheten et stykke bort fra hovedhusene, at vi vurderer verdien til C, lokalt viktig. Og da viktig først og fremst for å utfylle helheten i kulturlandskapet.

4.1.6 Lokalitet 06 – Slåttemark (D01)

Denne lokaliteten strekker seg i området fra bukta for den lille øya like sør for neset (figur 16), og opp på høyden ovenfor gården på neset (figur 17 og 18), og igjen videre ned mot denne gården (figur 19). Flere høydedrag med skog stikker inn i enga, og gjør det vanskelig å se hele enga på en gang. Avgrensingen er hovedsakelig mot skog. Arealet av det avgrensede området er 7 787 m².

Figur 16. Nedre del av lokalitet 06, innenfor den lille øya sør for odden. Foto: Geir Arnesen. Innfelt. Gamle staur stablet i kanten av enga. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

De viktigste graminidene er fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*) og sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*). Dominerende urter er skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), engsoleie (*Ranunculus acris*), engsyre (*Rumex acetosa*), ballblom (*Trollius europaeus*), og klynger av mjødurt (*Filipendula ulmaria*). I store områder av enga er det kraftig oppslag av bjørk (*Betula pubescens*), se for eksempel figurene 17 og 18.

Figur 17. Deler av lokalitet 06 har mye storkenebb (*Geranium sylvaticum*) og engsoleie (*Ranunculus acris*). Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Figur 18. Bjørkeoppdrag mot toppen av lokalitet 06. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Figur 19. Gården på nese med bjørkeoppdrag i lia ovenfor, tilhørende lokalitet 06. Foto Geir Arnesen.

Også i denne enga var det en del sommerfugler, blant annet fløyelsringvinge, (*Erebia ligea*). Dette er en art som oftest er i blomsterrike skoglysninger, vanligvis i bjørkebeltet i fjellet. Den har gjerne gullris som vertsplante. Se figur 20.

Figur 20. Fløyelsringvinge, (*Erebia ligea*), funnet på lokalitet 06. Dette er en art som oftest er i blomsterrike skoglysninger, vanligvis i bjørkebeltet i fjellet. Den har gjerne gullris som vertsplante. Foto: Geir Arnesen.

Vegetasjonstypen er frisk næringsrik ”natureng” (G13), i gjengroingsfase (Fremstad, 1997), også kalt skogstorkenebb-ballblomeng. Denne vegetasjonstypen plasseres i truethetskategori (VU) – noe truet (Direktoratet for naturforvaltning, 2007).

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som sannsynligvis har vært gjødslet med naturgjødsel. Vegetasjonstypen er i truethetskategori (VU) – noe truet. Slåttemarka inngår også i et helhetlig kulturlandskap. Visuelt ville det være svært viktig for det helhetlige landskapet om denne enga ble åpnet. På tross av stedvis langt fremskreden gjengroing, har likevel denne enga tilnærmet intakt artsinventar ellers. I følge grunneier ble store deler av denne lokaliteten ryddet for kratt og slått senere på sommeren 2010. Vi setter derfor verdien til B, viktig.

4.1.7 Lokalitet 07 – Slåttemark (D01)

Enga lengst ute på neset, avgrenses dels av husene, og dels av en tydelig sone hvor vegetasjonen er sterkt påvirket av endringer i vannstanden (figur 21). Imidlertid har hele enga vært oversvømt i perioder. Arealet av det avgrensede området er 1 920 m².

Figur 21. Gården på neset, en av to gårder som utgjør Rapliåsen. Her sees kantsonen som skyldes vekslende vannstand som et lysere felt med flekkvis mørkere vegetasjon, i et bredt belte ned mot vannet. Høyeste vannstand har vært helt opp til trappa på hovedhuset. Foto: Frank Beuchel.

Figur 22. Gammel slåttemark ødelagt av oversvømmelse under vannstandsregulering. I dag med svært lav artsdiversitet. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsdiversiteten i enga er meget lav, og enga ser ut som monokultur på avstand (figur 22). Dominerende arter er sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*) og krypsoleie (*Ranunculus repens*). Dette har vært en gammel slåttemark. Imidlertid er det ingen kvaliteter igjen. Dette er sannsynligvis et resultat av

de spesielle økologiske forholdene som blir skapt av skiftende vannstand. Som naturtype har enda ingen kvalitet ut over å være en del av et gammelt kulturlandskap.

4.1.8 Lokalitet 08 – Slåttemark (D01)

Lokalitet 08 ligger like nord for hovedgården. Denne lokaliteten var allerede slått på befaringstidspunktet (figur 23). Avgrensning av lokaliteten fulgte kanten mot skogen. Arealet av den avgrensede lokaliteten er 3 559 m².

Figur 23. Lokalitet 08 var allerede slått på befaringstidspunktet. Foto: Geir Arnesen.

Siden enda allerede var slått på befaringstidspunktet var det ikke mulig å bestemme vegetasjonstypen. Imidlertid er dette en slåttemark som har vært i hevd over lang tid, den har vært gjødslet kun med naturgjødsel. Det er sannsynlig at vegetasjonstypen er en frisk, næringsrik eng - storkenebb-ballblomeng, siden de andre undersøkte engene i nærheten er det, men dette må undersøkes for å være sikker. Vi kan dermed ikke verdisette enda.

4.1.9 Lokalitet 09 – Slåttemark (D01)

Lokalitet 09 ligger like vest for hovedhuset på den øverste gården. Denne lokaliteten var allerede slått på befaringstidspunktet (figur 24). Arealet av den avgrensede lokaliteten er 1 162 m².

Siden enda allerede var slått på befaringstidspunktet var det ikke mulig å bestemme vegetasjonstypen. Imidlertid er dette en slåttemark som har vært i hevd over lang tid, den har vært gjødslet kun med naturgjødsel. Det er sannsynlig at vegetasjonstypen er en frisk, næringsrik eng - storkenebb-ballblomeng, siden de andre undersøkte engene i

nærheten er det, men dette må undersøkes for å være sikker. Vi kan dermed ikke verdisette enga.

Figur24. Lokalitet 09 sees som et areal med slått mark et stykke bak i bildet. Foto: Geir Arnesen.

4.1.10 Lokalitet 10 – Naturbeitemark (D04)

Denne lokaliteten befinner seg i bakken ovenfor gårdstunet til hovedgården (figur 25). I dette området, og videre innover på odden var beitemark tidligere. Avgrensingen av lokaliteten følger terrenget langs en liten åsrygg. I bakre deler er overgangen til skog avgrensning. Arealet av det avgrensede området er 1 252 m².

Vegetasjonen har et åpent preg fortsatt. Det har vært noe oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) som nå er tatt ned (figur 25). De viktigste graminidene er engkvein (*Agrostis capillaris*), fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), engfrytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Dominerende urter er marikåper (*Alchemilla* sp.), karve (*Carum carvi*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) og småengkall (*Rhinantus minor*). Det fins noen indikatorer på kalk som svarttopp (*Bartsia alpina*), svartstarr (*Carex atrata*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*). I tillegg kommer en del småvokste arter som foretrekker bedre lystilgang enn man får i de høyvokste storkenebb-ballblomengene ellers på gården. Eksempler her er kattedot (*Antennaria dioica*), bergskrinneblom (*Arabis hirsuta*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), bakkestjerne (*Erigeron acer*), fjellbakkestjerne (*E. borealis*), markjordbær (*Fragaria vesca*), småtveblad (*Listera cordata*), fjellrapp (*Poa alpina*) flekkmure (*Potentilla cranzii*) og blåkoll (*Prunella vulgaris*). Ut over dette er det de vanlige engartene som går igjen i nesten alle engene, som for eksempel

skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*) og ballblom (*Trollius europaeus*). I ytterkantene kommer det inn skogsarter som blåbær (*Vaccinium myrtillus*).

Figur 25. Hovedgården på Rapliåsen. Nærmest fotografen ser vi deler av en gammel beitebakke hvor det er påbegynt restaurering. Blant annet kan man se rester av ei bjørk som nylig er felt.

Vegetasjonstypen er nærmest frisk/tørr, middels baserik eng i høyereliggende strøk og nordpå (G8). Denne er ofte forbundet med beite eller utslått, (Fremstad, 1997).

Lokaliteten er et viktig element i et helhetlig kulturlandskap. Det er usikkert om området har vært gjødslet, men i så fall er det snakk om kun naturgjødsel. Imidlertid er bakken noe bratt, og grunneier mener at kun områder som var lett tilgjengelig har vært gjødslet. Det er noen år siden det har vært beitedyr her, og slik at det er en viss grad av gjengroing. Imidlertid er artsinventaret stort sett intakt. Lokaliteten verdisettes dermed til B – viktig.

4.1.11 Lokalitet 10 – Slåtte- og beitemyr (D02)

På flata ovenfor lia bak hovedgården ligger den gamle slåtte- og beitemyra. Den har sannsynligvis vært slått for ca 70 år siden, etter det, har det gått beitedyr i området, men det er avsluttet for noen år tilbake. Avgrensning av lokaliteten følger myrkanten. Arealet av det avgrensede området er 10 640 m².

Figur 26. Gammel slåtte- og beitemyr. Foto: Geir Arnesen

Det er en minerotrof myr, med følgende dominerende arter: trådstarr (*Carex lasiocarpa*), slåttestarr (*C. nigra* ssp. *nigra*), breiull (*Eriophorum latifolium*), tepperot (*Potentilla erecta*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*) som dominerende arter. I kantsonen er det først og fremst sølvvier (*Salix glauca*) som dominerer. Det er noe oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) i myra, men ellers lite tuedannelse. Vi fant fire ulike orkideer: Grønnkurle (*Coeloglossum viride*), flekkmarihand (*Dactylorhiza maculata*), var de to vanligste. Ellers var der også lappmarihand (*D. lapponica*) og engmarihand (*D. incarnata*), se figur 27 for bilder, hvorav den siste nettopp er tatt av rødlista.

Arter som indikerer rikmyr er svarttopp (*Bartsia alpina*), gulstarr (*Carex flava*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), lappmarihand (*D. lapponica*) breiull (*Eriophorum latifolium*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*) og (Fremstad, 1997).

Figur 27. Orkideer på gårdsmyra i Rapliåsen. Til venstre er engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), innfelt nærbilde. Til høyre er lappmarihand (*D. lapponica*), innfelt nærbilde. Foto: Geir Arnesen.

Vegetasjonstypen er nærmest middelsrik fastmattemyr (M2), selv om lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*) som hører til i ekstremrik fastmattemyr (M3) ble funnet. Imidlertid mangler for mye av de andre artene man vanligvis finner i ekstremrik myr.

Slått forandrer myrvegetasjonen på flere måter. Blant annet reduseres mengden busker og lyngplanter, det blir mindre strø, mindre tuedannelse, mengden graminider øker og det blir flere konkurransesvake fjellplanter og økt mengde orkideer. Denne myra er i grenseland i så måte, og er nok i gjengroingsfase.

Slåtte- og beitemyr er i dag en truet naturtype. Middelsrike myrer i høyereliggende strøk, som ikke har tydelig slåtte- og/eller beitepreg regnes ikke som truet vegetasjonstype ((Direktoratet for naturforvaltning, 2007). Slåttemyrer som ikke hevdes i dag, men som fortsatt indikerer langvarig hevd får imidlertid verdi B – viktig. Denne myra er i tillegg en del av et helhetlig kulturlandskap, og det vil føre verdien nærmere A – svært viktig. Siden det er 70 år siden myra ble hevdet, settes verdien likevel til B – viktig.

4.2 Anbefalt skjøtsel

Rapliåsen er et eksempel på opprinnelig gårdsbruk i dal- og fjellstrøk i Nordland. Her har det vært nær full kontinuitet godt inn på 90-tallet, og videre til 2003, selv om den siste perioden hadde redusert drift. Rapliåsen har i tillegg en vakker beliggenhet. Bygninger og innmark henger sammen.

Hovedmålet for skjøtsel på Rapliåsen er å dels beholde dette helhetlige kulturlandskapet mest mulig inntakt, samt å bringe de områdene som har kommet langt i gjengroingsprosessen tilbake til en mer opprinnelig tilstand. Det betyr at områdene bør skjøttes slik at naturtypen gammel slåttemark beholdes, med tilhørende vegetasjonstyper og arter, og at disse inngår naturlig sammen med bygninger i området.

Grunneier ønsker å drive skjøtsel på hele området, unntatt myrområdet i lokalitet 11. Hun mener at det heller ikke er realistisk med beitedyr i området. Vi har derfor utelatt myra i skjøtselsplanen. Siden beitedyr ikke er aktuelt, så foreslår vi at lokalitet 10 heller slås for å holdes åpen.

Lokalitet 04, 08 og 09 var allerede slått på befaringstidspunktet. Vi har dermed ikke gjort en vurdering av disse områdene. Imidlertid er det sannsynlig at disse kun trenger skjøtsel på samme måte som de andre.

De andre lokalitetene er i ulike faser i forhold til gjengroingsprosessen. Imidlertid har alle områdene behov for noe restaurering, som gjennomføres på omtrent samme måte. Det samme gjelder derpå følgende skjøtsel. Derfor gis samme restaurerings og skjøtselsmål for alle lokaliteter.

Restaurering

Målet for en restaurering er at det skal bli mulig å gjennomføre årlig tilnærmet tradisjonell skjøtsel av slåttemarka. I restaureringsfasen trengs noe fjerning av trær/busker, noen steder må strøsjikt fjernes, og flekker med bregner og høgstauder må fås under kontroll. Vi foreslår følgende fremgangsmåte:

1. Aller først kommer rydding av busker/trær. Stammen bør kappes lavest mulig ned mot bakken på både busker og trær. For å unngå gjødslingseffekt må ikke greiner og annet avfall fra ryddinga bli liggende, men fjernes eller brennes på bestemte plasser (pass på plassering av dette slik at ikke næringsrikt sivevann kommer inn på enga).
2. Fjerning av strøsjikt. Kraftig strøsjikt av dødt gras og høgstauder bør fjernes. Har man kapasitet kan man rake dette sammen med en rive med flate ståltenner, og fjerne det på samme måte som ved avfall etter tre/busker rydding. Imidlertid er det et stort område, og det kan være at kontrollert avsviing er nødvendig som et innledende enkelttiltak der strøsjiktet er tettest. Dette bør i så

fall skje tidlig på våren når graset er tørt, og marka fortsatt er fuktig eller frossen. Det er selvfølgelig viktig å følge bestemmelser for slik brenning.

3. Kontroll av storvokste bregner og urter. I en overgangsfase bør de konkurransesterke, nitrogenelskende og skyggedannende artene (som for eksempel nesler, geitrams og mjødukt) slås før de blomstrer. Det vil ofte si på tidligsommeren. De kan gjerne slås av høyt oppe på stengelen, slik at man ikke slår de mer lavtvoksende urtene samtidig. Deretter får man en vanlig slått senere på sommeren. Bregnene bør slås gjentatte ganger hele vekstperioden. Det beste er å slå dem av med en tynn kjepp slik at stilken knekker, men uten at den brytes helt av. Da vil den fortsette å pumpe næringssaft opp fra rota og oppover i bladskafet. Først etter en stund kommer nye skudd opp, og da bør man gjenta behandlingen.

Skjøtsel

Det er svært viktig å komme i gang med slått samme år som ryddingen. Det kan kanskje være nødvendig å slå et par ganger i sesongen de første årene. Deretter følger man lokale slåttetidspunkt. Viktige punkter å få med:

- Følg tradisjonelt slåttetidspunkt (fra ca 20. – 21. juli og utover).
- Bruk gjerne tohjulstraktor med slåttekniver, det er en god og arbeidsbesparende erstatning for ljå. Unngå tyngre maskiner, det pakker jorda sammen og påvirker marka. Bruk heller ikke ryddesag med trimmer som slåtteredskap, det fliser opp plantene, og kan forårsake sykdom i flerårige planter.
- Gras og urter må rakes sammen, tørkes på bakken og fjernes etterpå.

Oppfølging av skjøtsel

Både skjøtselstiltak og utviklingen i området bør dokumenteres:

- Hvert år bør det noteres ryddingsinnsats, slåttetidspunkt og slåtteredskap.
- Utviklingen i området kan dokumenteres med vegetasjonsanalyser av faste prøveflater. Et enklere alternativ kan være fotodokumentasjon av faste steder til faste tider. Det ideelle er å gjennomføre dette hvert år i starten, men så etter hvert kanskje bare hvert femte år. På den måten kan man kontinuerlig vurdere hvor vellykket skjøtselinnsetsen er, og endre skjøtselstiltakene ved behov. Skjøtselsplanen bør uansett vurderes hvert femte år.

5 KILDER

5.1 Nettbaserte kilder

NGU: <http://www.ngu.no/>

5.2 Skriftlige kilder

Direktoratet for naturforvaltning (2007): *Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13 2. utgave 2006 (oppdatert 2007). (Internettutgave: www.dirnat.no).

Fremstad, E (1997): *Vegetasjonstyper i Norge*. NINA Temahefte 12: 1 -279.

Lid, J. og Lid, D.T., (2007). *Norsk flora*. Oslo: Det norske samlaget.

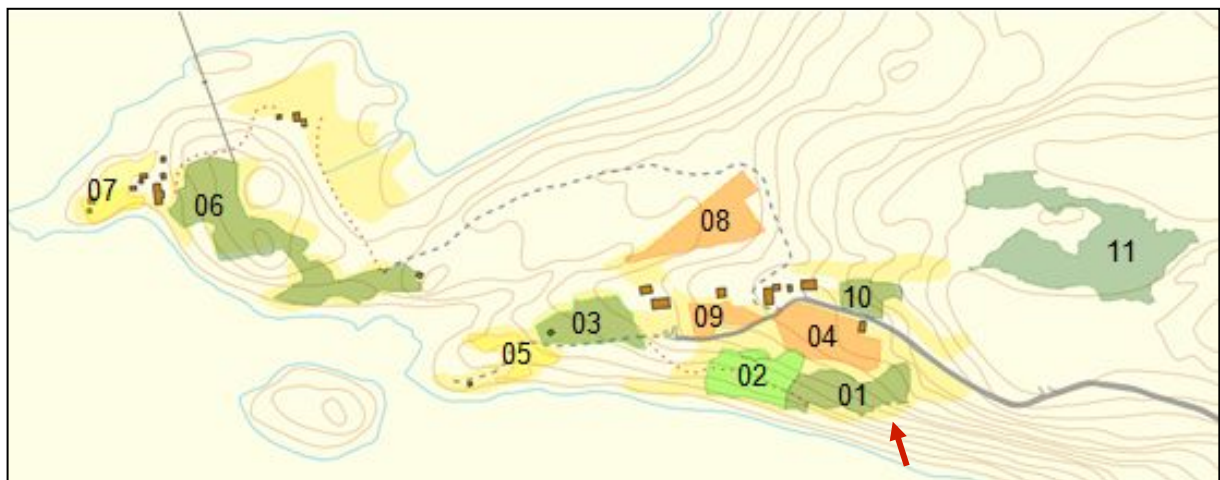

Moen, A. 1998: *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 1-199.

Norderhaug, A., Austad, I. og Hauge, L. (red.), (1999). *Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker*. Landbruksforlaget. (Internettutgave: www.dirnat.no).

Often, A., Edvardsen, H., Vange, V. og Tveraabak, U. (1992 – 95). *Rapport fra registreringer i kulturlandskap i Nordland 1992-95*. Nettelbladt, M.G. og Romstad, H. (red). Fylkesmannen i Nordland.

6 Vedlegg 1: Faktaark - Naturtyper

Lokalitetsnr.	01xxxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0113 – Frisk næringsrik natureng	
Verdi:	B	
Siste feltsjekk:	20.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 01 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D01: Slåttemark med utforming D0113 – Frisk næringsrik "natureng". Lokaliteten er i gjengroingsfase.

Gjengroing av gammel slåtte­mark i sørvendt li på gården Raplåsen. Foto: Geir Arnesen.

Artsmangfold:

Det står noen større bjørke­trær (*Betula pubescens*) i enga i tillegg til en del oppslag av bjørk. Dominerende graminider er gulaks (*Anthoxantum odoratum*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) og strandrør (*Phalaris arundinacea*). De viktigste urtene er marikåpe (*Alchemilla* sp.), mjø­durt (*Filipendula ulmaria*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), engsoleie (*Ranunculus acris*), engsyre (*Rumex acetosa*) og ballblom (*Trollius europaeus*). Inn i mellom finner man en del tyrihjel­m (*Aconitum lycotonum*), turt (*Cicerbita alpina*), fjellminneblom (*Myosotis decumbens*), som alle sammen med bjørke­opp­slaget signaliserer gjengroing. Det ble ikke funnet noen rødlistede arter.

På­virkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Det er ca 10 år siden slått i enga opphørte. Det er innslag av bjørk og en del andre gjengroingsarter.

Verdivurdering:

Denne enga er en slåtte­mark med langvarig hevd, som ikke har vært gjødslet med natur­gjød­sel. Lokaliteten preges av gjengroing, men har relativt stort innslag av de opprinnelige artene til en slåtte­mark av viktig type. Lokaliteten er også en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter. Verdien settes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

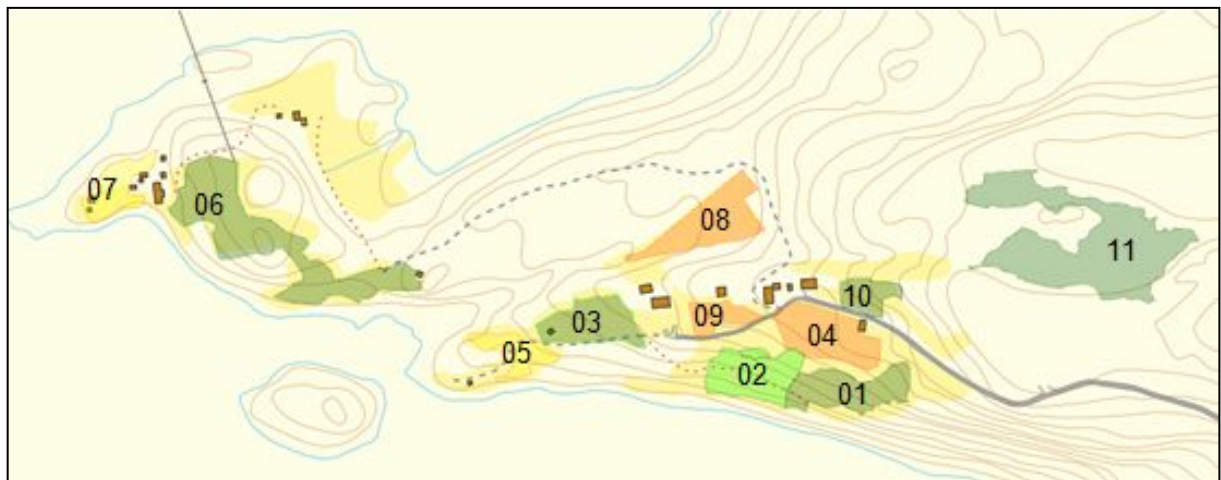
Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. Enga må restaureres på forhånd. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Raplåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact

rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	02xxxxxxx	Raplåsen	
Slåttemark			
Naturtype:	D01 – Slåttemark		
Utforming:	D0113 – Frisk næringsrik natureng		
Verdi:	A		
Siste feltsjekk:	20.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS		

Omtalt lokalitet er nr. 02 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Raplåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

På lokaliteten er det en mosaikk av naturtypen er D01: Slåttemark med utforming D0113 – Frisk næringsrik "natureng" og utforming D0104. Lokaliteten er i tidlig gjengroingsfase.

Gammel slåtteeeng, med mosaikk av skogstorkenebb-ballblomeng (VU) og frisk fattigeng. Foto Geir Arnesen

Artsmangfold:

Slåttemarka er relativt åpen over store deler. De viktigste graminidene er engkvein (*Agrostis capillaris*), marigras (*Hierochloë odoratum*), en flekk med strandrør (*Phalaris arundinacea*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*), en flekk timotei (*Phleum pratensis*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Av urter fant vi blant annet karve (*Carum carvi*), markjordbær (*Fragaria vesca*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) småengkall (*Rhinantus minor*), engsyre (*Rumex acetosa*), rød jonsokblom (*Silene dioica*), gullris (*Solidago virgaurea*), skogsvinerot (*Stachys sylvatica*), grasstjerneblom (*Stellaria graminea*), hvitkløver (*Trifolium repens*) og ballblom (*Trollius europaeus*).

En bergknaus stikker opp i øverste del av slåttemarka. Her er mange av de samme artene som resten av slåttemarka, blant annet engkvein (*Agrostis capillaris*), seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*), karve (*Carum carvi*), markjordbær (*Fragaria vesca*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), prestekrage (*Leucanthemum vulgare*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) småengkall (*Rhinantus minor*), teiebær (*Rubus saxatilis*), rød jonsokblom (*Silene dioica*) og gullris (*Solidago virgaurea*). En og annen busk av einer (*Juniperus communis*) fins også. Det kommer imidlertid også inn en del arter som er mer knyttet til bergknauser eller liknende åpne, tørrere habitat, som for eksempel bergskrinneblom (*Arabis hirsuta*), bakkestjerne (*Erigeron acer*), stormaure (*Galium mollugo*), fjellrapp (*Poa alpina*) og bitterbergknapp (*Sedum acre*). I tillegg er mengdeforholdet forskjøvet til fordel for de mer småvokste artene. Det ble ikke funnet noen rødlistede arter.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Det er i underkant av 10 år siden slått i enga opphørte. Det er innslag av gjengroingsarter, men hovedinntrykket er åpen slåttemark.

Verdivurdering:

Denne enga er en slåtte­mark med langvarig hevd, og har ikke vært gjødslet. Lokaliteten preges noe av begyn­nende gjengroing, men består for det meste av de opprinnelige artene til en gammel slåtte­mark. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter. Verdien settes til svært viktig (A).

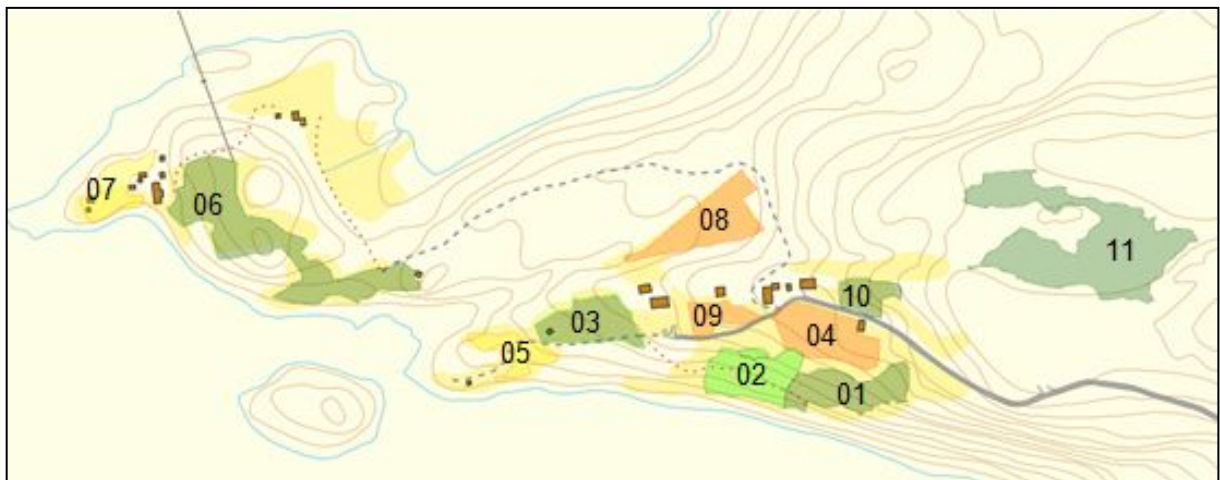
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapiåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	03xxxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0113 – Frisk næringsrik natureng	
Verdi:	B	
Siste feltsjekk:	20.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel, Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 03 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D01: Slåttemark med utforming D0113 – Frisk næringsrik "natureng". Lokaliteten er i gjengroingsfase.

Oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og sølvvier (*Salix glauca*) i kantsonene og i groper i enga. Foto: Geir Arnesen

Nitrogenelskende arter i gammel slåttemark under gjenngroing. Foto: Gunn-Anne Sommersel

Artsmangfold:

Det er godt med graminider i denne enga, de viktigste er engkvein (*Agrostis capillaris*), engreverumpe (*Alopecurus pratensis*), fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*), skogrørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), rødsvingel (*Festuca rubra*), marigras (*Hierochloë odorata*), engfrytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*),

fjellrapp (*Poa alpina*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Av disse er sølvbunke den mest fremtredende.

Av urter, så fins det noen kortvokste som ryllik (*Achillea millefolium*), marikåper (*Alchemilla* sp.), harerug (*Bistorta vivipara*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), følblom (*Leontodon autumnalis*), setergråurt (*Omalotheca norvegica*), krypsoleie (*Ranunculus repens*), småengkall (*Rhinantus minor*), gullris (*Solidago virgaurea*), ballblom (*Trollius europaeus*) og glattveronika (*Veronica serpyllifolia*).

Imidlertid har det kommet inn godt med gjengroingsarter, og nitrogenelskende arter, hvorav de viktigste er tyrihjelms (*Aconitum lycotonum*), geitrams (*Chamerion angustifolium*), turt (*Cicerbita alpina*), kvitbladtistel (*Cirsium heterophyllum*), mjødukt (*Filipendula ulmaria*) og stornesle (*Urtica dioica*) Oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) og sølvvier (*Salix glauca*) sees mot kantene og i groper.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den største trusselen er gjengroingsartene.

Verdivurdering:

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som har vært gjødslet med naturgjødsel. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som den har stått uten hevd en stund. Imidlertid er artsmangfoldet ellers noenlunde inntakt. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter. Verdien settes til viktig (B).

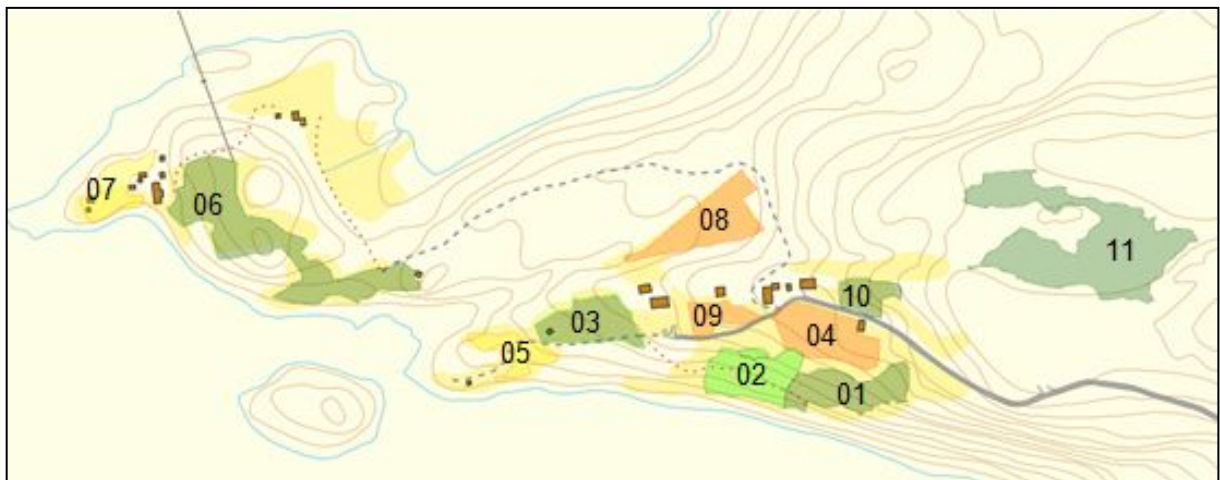
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. Noe restaurering er nødvendig innledningsvis. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	05xxxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0113 – Frisk næringsrik natureng	
Verdi:	C	
Siste feltsjekk:	20.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 05 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D01: Slåttemark med utforming D0113 – Frisk næringsrik "natureng". Lokaliteten er i gjengroingsfase.

Frisk, næringsrik eng i langt fremskreden gjengroingsfase. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold:

De mest fremtredende graminidene er sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*) og skogrørkvein (*Calamagrostis phragmitoides*). Dominerende urter er storkenebb (*Geranium sylvaticum*), ballblom (*Trollius europaeus*), marikåper (*Alchemilla* sp.), engsoleie (*Ranunculus acris*) og krypssoleie (*R. repens*). I tillegg er det en god del oppslag av bjørk (*Betula pubescens*), silkeselje (*Salix caprea* ssp. *sphacelata*) og sølvvier (*Salix glauca*), noe kvann (*Angelica archangelica*), samt arter fra skogen som skogburkne (*Athyrium filix-femina*), sauettelg (*Dryopteris expansa*) og blåbær (*Vaccinium myrtillus*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den største trusselen er gjengroingsartene. Særlig innslag av arter fra skogen tyder på at det er lenge siden enga var holdt i hevd.

Verdivurdering:

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som har vært gjødslet med naturgjødsel. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som den har stått uten hevd en stund. Noen av engartene fins fortsatt, med innslaget av skogsarter er stort. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter. Verdien settes til lokalt viktig (C).

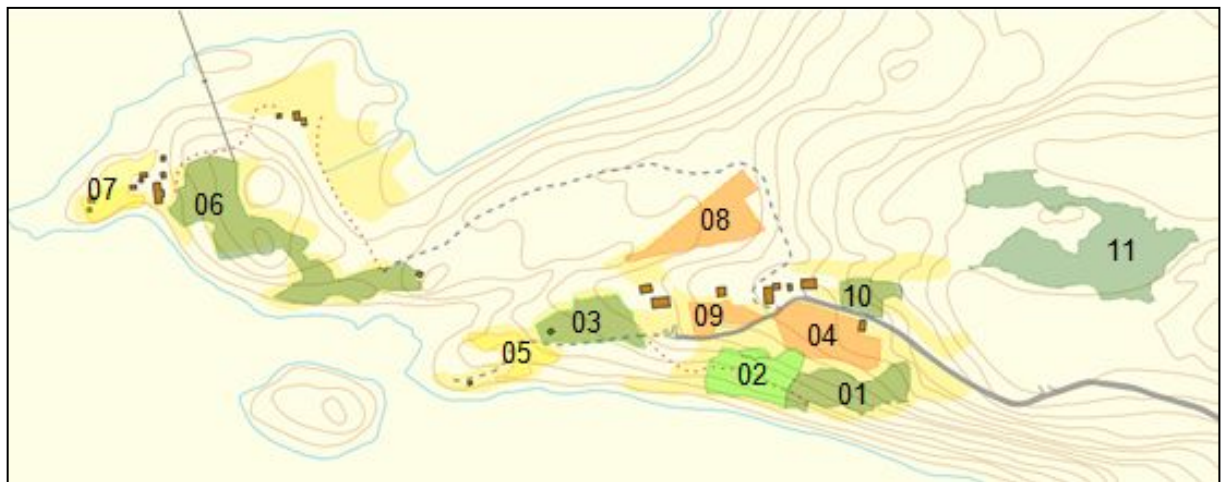
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene tas best vare på ved å gjenoppta gammel skjøtsel. Restaurering er imidlertid nødvendig. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	06xxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D01 – Slåttemark	
Utforming:	D0113 – Frisk næringsrik natureng	
Verdi:	B	
Siste feltsjekk:	20.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 06 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D01: Slåttemark med utforming D0113 – Frisk næringsrik "natureng". Lokaliteten er i gjengroingsfase.

Bjørkeoppslag mot toppen. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Gården på neset, med bjørkeoppslag i lia ovenfor. Foto Geir Arnesen.

Artsmangfold:

De viktigste graminidene er fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*) og sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*). Dominerende urter er skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*), enghumleblom (*Geum rivale*), engsoleie (*Ranunculus acris*), engsyre (*Rumex acetosa*), ballblom (*Trollius europæus*), og klynger av mjøduert (*Filipendula ulmaria*). I store områder av enga er det kraftig oppslag av bjørk (*Betula pubescens*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den største trusselen er gjengroingsartene.

Verdivurdering:

Denne enga er en slåttemark med langvarig hevd, som sannsynligvis har vært gjødslet med naturgjødsel. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som den har stått uten hevd en stund. Imidlertid er artsmangfoldet ellers noenlunde inntakt. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter. Verdien settes til viktig (B).

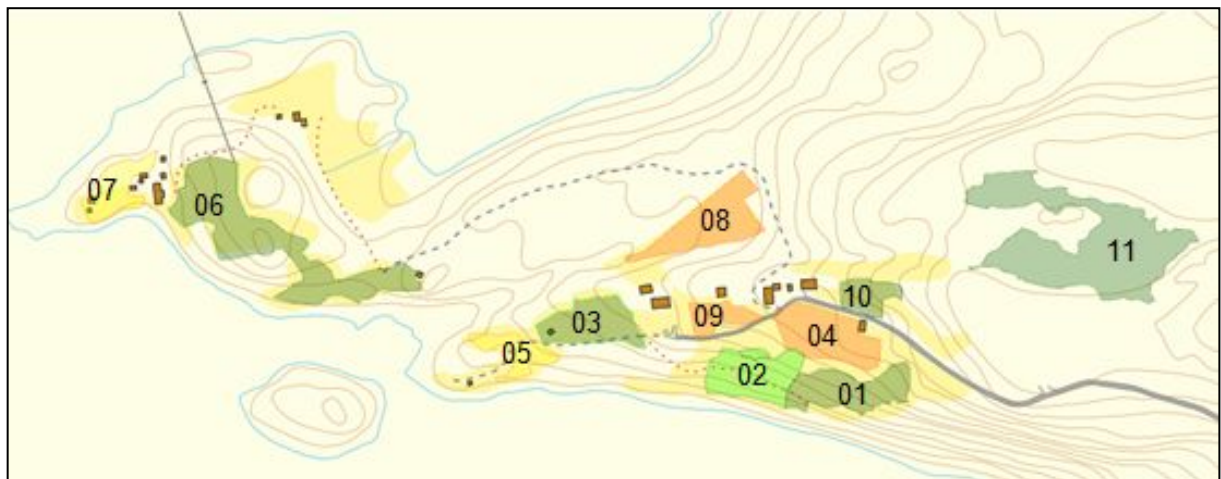
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. Noe restaurering er nødvendig innledningsvis. For en utfyllende beskrivelse se Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	10xxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D04 – Naturbeitemark	
Utforming:	D0408 – Frisk/tørr, middels baserik eng i høyereliggende strøk og nordpå.	
Verdi:	B	
Siste feltsjekk:	21.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 10 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D04: Naturbeitemark med utforming D0408 – Frisk/tørr, middels baserik eng i høyereliggende strøk og nordpå. Lokaliteten er i gjengroingsfase.

Hovedgården på Rapliåsen. Nærmest fotografen er en gammel beitebakke hvor det er påbegynt restaurering. Blant annet kan man se rester av ei bjørk som nylig er felt. Foto: Geir Arnesen.

Artsmangfold:

Vegetasjonen har fortsatt et åpent preg. Det har vært noe oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) som nå er tatt ned. De viktigste graminidene er engkvein (*Agrostis capillaris*), fjellgulaks (*Anthoxantum nipponicum*), sølvbunke (*Deschampsia cespitosa*), engfrytle (*Luzula multiflora* ssp. *multiflora*), fjelltimotei (*Phleum alpinum*) og seterrapp (*Poa pratensis* ssp. *alpigena*). Dominerende urter er marikåper (*Alchemilla* spp.), karve (*Carum carvi*), tiriltunge (*Lotus corniculatus*), engsoleie (*Ranunculus acris*) og småengkall (*Rhinantus minor*). Det fins noen indikatorer på kalk som svarttopp (*Bartsia alpina*), svartstarr (*Carex atrata*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*). I tillegg kommer en del småvokste arter som foretrekker bedre lystilgang enn man får i de høyvokste storkenebbballblomengene ellers på gården. Eksempler her er kattefot (*Antennaria dioica*), bergskrinneblom (*Arabis hirsuta*), blåklokke (*Campanula rotundifolia*), bakkestjerne (*Erigeron acer*), fjellbakkestjerne (*E. borealis*), markjordbær (*Fragaria vesca*), småtveblad (*Listera cordata*), fjellrapp (*Poa alpina*) flekkmure (*Potentilla cranzii*) og blåkoll (*Prunella vulgaris*). Ut over dette er det de vanlige engartene som går igjen i nesten alle engene, som for eksempel skogstorkenebb (*Geranium sylvaticum*) og ballblom (*Trollius europaeus*). I ytterkantene kommer det inn skogsarter som blåbær (*Vaccinium myrtillus*).

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den største trusselen er gjengroing, og eventuelt dersom nedkappede busker etc blir liggende igjen og gjødsler.

Verdivurdering:

Denne enga er en naturbeitemark med langvarig hevd. Når vi ser på gjengroingsartene kan det se ut som den har stått uten hevd en stund. Imidlertid er arts mangfoldet ellers noenlunde inntakt. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. Det ble ikke funnet noen spesielle arter, men enkelte kalkkrevende arter kan tyde på at det er et potensiale. Verdien settes til viktig (B).

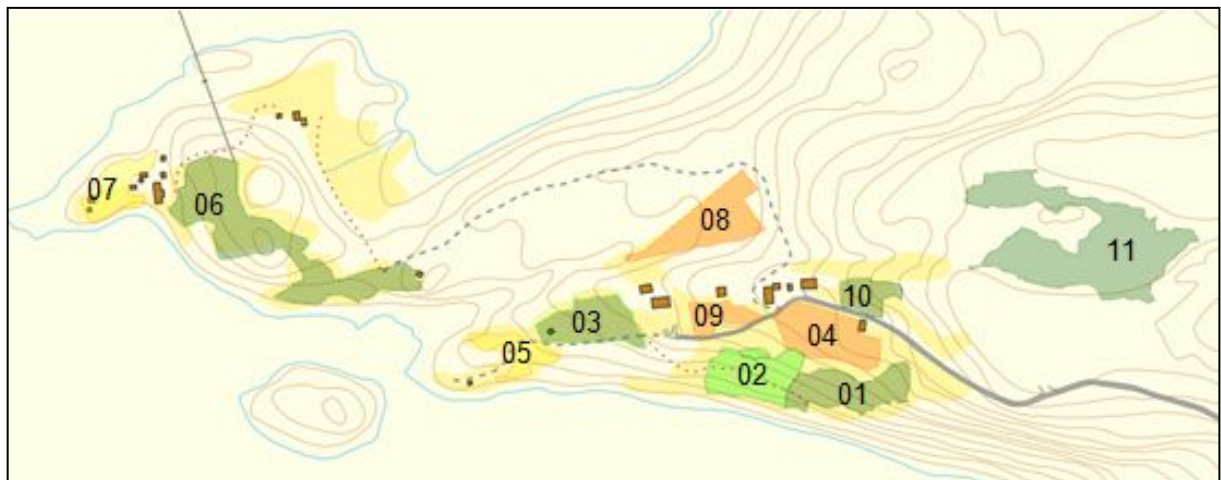
Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. Noe restaurering er nødvendig innledningsvis. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

Lokalitetsnr.	11xxxxxx	Rapliåsen
Slåttemark		
Naturtype:	D02 – Slåtte- og beitemyr	
Utforming:	A0502 – Middelsrik fastmattemyr	
Verdi:	B	
Siste feltsjekk:	21.07.2010, Geir Arnesen og Gunn- Anne Sommersel – Ecofact AS	

Omtalt lokalitet er nr. 11 på kartet

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Gården Rapliåsen ligger på en odde i Bleikvatnet i Hemnes kommune. Vegetasjonsgeografisk region er i nordboreal vegetasjonssone, klart oseanisk seksjon. Berggrunnen er kalkspat- og dolomittmarmor.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Naturtypen er D02: Slåtte- og beitemyr, med utforming A0502 – Middelsrik fastmattemyr.

Middelsrik fastmattemyr, tidligere slått og beitet.

Artsmangfold:

Dette er en minerotrof myr, med følgende dominerende arter: trådstarr (*Carex lasiocarpa*), slåtestarr (*C. nigra* ssp. *nigra*), breiull (*Eriophorum latifolium*), tepperot (*Potentilla erecta*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*) som dominerende arter. I kantsonen er det først og fremst sølvvier (*Salix glauca*) som dominerer. Det er noe oppslag av bjørk (*Betula pubescens*) i myra, men ellers lite tuedannelse. Vi fant fire ulike orkideer: Grønnkurle (*Coeloglossum viride*), flekkmarihand (*Dactylorhiza maculata*), var de to vanligste. Ellers var der også på et begrenset område lappmarihand (*D. lapponica*) og engmarihand (*D. incarnata*) hvorav den siste nettopp er tatt av rødlista.

Arter som indikerer rikmyr er svarttopp (*Bartsia alpina*), gulstarr (*Carex flava*), engmarihand (*Dactylorhiza incarnata*), lappmarihand (*D. lapponica*) breiull (*Eriophorum latifolium*) og fjellfrøstjerne (*Thalictrum alpinum*)

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Den største trusselen er manglende hevd.

Verdivurdering:

Denne myra er sannsynligvis tidligere både slått og beitet. Den har nå ikke vært slått på ca 70 år. Slåtte- og beitemyr er i dag en truet naturtype. Lokaliteten er en del av et helhetlig kulturlandskap. De mest spesielle artene som ble funnet er lappmarihand (*Dactylorhiza lapponica*) og engmarihand (*D. incarnata*). Verdien settes til viktig (B).

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Naturverdiene bevares best ved å gjenoppta gammel skjøtsel. For en utfyllende beskrivelse Sommersel (2010).

Kilder:

Sommersel, G.-A. (2010). Rapliåsen gård i Hemnes kommune, Nordland Fylke. Skjøtselsplan. Ecofact rapport 48. 52 s.

7 VEDLEGG 2: ARTSLISTE OVER REGISTRERTE KARPLANTER

Vitenskapelig navn	Norsk navn	01	02	03	05	06	07	10	11
<i>Achillea millefolium</i>	ryllik			1	1				
<i>Achillea ptarmica</i>	nyseryllik				1				
<i>Aconitum lycotonum</i>	tyrihjelm	1	1	1	1	1		1	
<i>Agrostis capillaris</i>	engkvein	1	1	1	1		1	1	
<i>Alchemilla alpina</i>	fjellmarikåpe	1							
<i>Alchemilla sp.</i>	marikåpe	1	1	1	1	1		1	
<i>Alopecurus geniculatus</i>	knereverumpe						1		
<i>Alopecurus pratensis</i>	engreverumpe			1					
<i>Andromeda polifolia</i>	kvitlyng								1
<i>Anemone nemorosa</i>	hvitveis					1			
<i>Angelica archangelica ssp. archangelica</i>	fjellkvann				1				
<i>Angelica sylvestris</i>	sløke					1			
<i>Antennaria dioica</i>	kattefot							1	
<i>Anthoxantum nipponicum</i>	fjellgulaks	1		1	1	1	1	1	1
<i>Arabis hirsuta</i>	bergskrinneblom		1					1	
<i>Athyrium filix-femina</i>	skogburkne				1				
<i>Avenella flexuosa</i>	smyle	1			1			1	
<i>Bartsia alpina</i>	svarttopp					ø		1	1
<i>Betula nana</i>	dvergbjørk								1
<i>Betula pubescens</i>	bjørk	1	1	1	1	1		1	1
<i>Bistorta vivipara</i>	harerug	1	1	1	1	1		1	1
<i>Calamagrostis phragmitoides</i>	skogrørkvein	1		1	1	1			
<i>Caltha palustris</i>	bekkeblom					1			
<i>Campanula rotundifolia</i>	blåkløkke	1	1	1				1	
<i>Carex atrata</i>	svartstarr	1	1					1	
<i>Carex brunnescens</i>	seterstarr			1	1				
<i>Carex canescens</i>	gråstarr					1			1
<i>Carex chordorrhiza</i>	strengstarr								1
<i>Carex flava</i>	gulstarr								1
<i>Carex lasiocarpa</i>	trådstarr								1
<i>Carex limosa</i>	dystarr								1
<i>Carex nigra ssp. juncea</i>	stolpestarr		1	1	1	1			
<i>Carex nigra ssp. nigra</i>	vanlig slåttstarr								1
<i>Carex norvegica ssp. norvegica</i>	fjellstarr								
<i>Carex pallescens</i>	bleikstarr	1							
<i>Carex panicea</i>	kornstarr	1	1		1			1	
<i>Carum carvi</i>	karve	1	1		1	1		1	
<i>Cerastium fontanum</i>	vanlig arve				1				
<i>Chamaepericlymenum suecicum</i>	skrubbær								1
<i>Chamerion angustifolium</i>	geitrams			1	1		1		
<i>Cicerbita alpina</i>	turt	1		1	1	1			
<i>Cirsium heterophyllum</i>	hvitbladtistel		1	1		1			

Vitenskapelig navn	Norsk navn	01	02	03	05	06	07	10	11
<i>Coeloglossum viride</i>	grønnkurle								1
<i>Comarum palustre</i>	myrhatt								1
<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	skogmarihand					1			
<i>Dactylorhiza incarnata</i>	engmarihand								1
<i>Dactylorhiza lapponica</i>	lappmarihand								1
<i>Dactylorhiza maculata</i>	flekkmarihand								1
<i>Deschampsia cespitosa</i>	sølvbunke	1		1	1	1	1	1	
<i>Drosera longifolia</i>	smalsoldogg								1
<i>Dryopteris expansa</i>	sauetelg				1				
<i>Dryopteris filix-mas</i>	ormetelg	1							
<i>Empetrum nigrum coll.</i>	krekleng							1	
<i>Epilobium hornemannii</i>	setermjølke	1	1						
<i>Equisetum arvense</i>	åkersnelle	1	1	1			1		
<i>Equisetum pratense</i>	engsnelle	1	1	1	1	1		1	
<i>Equisetum sylvaticum</i>	skogsnelle				1	1			1
<i>Erigeron acer</i>	bakkestjerne		1					1	
<i>Erigeron borealis</i>	fjellbakkestjerne							1	
<i>Eriophorum latifolium</i>	breiull								1
<i>Euphrasia wettsteinii</i>	fjelløyentrøst		1					1	
<i>Festuca rubra</i>	rødsvingel	1	1	1	1			1	
<i>Festuca vivipara</i>	geitsvingel					ø			
<i>Filipendula ulmaria</i>	mjørdurt	1		1	1	1		1	
<i>Fragaria vesca</i>	markjordbær		1					1	
<i>Galeopsis tetrahit</i>	kvassdå		1						
<i>Galium boreale</i>	hvitmaure		1						
<i>Galium mollugo</i>	stormaure		1						
<i>Geranium sylvaticum</i>	skogstorkenebb	1	1	1	1			1	1
<i>Geum rivale</i>	enghumleblom	1	1	1		1		1	1
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	fugletelg				1	1			
<i>Hieracium sp.</i>	sveve	1							
<i>Hieraciumknoppurt</i>		1	1						
<i>Hierochloa odorata</i>	marigras		1	1	1				1
<i>Juncus filiformis</i>	trådsiv			1		1			1
<i>Juniperus communis</i>	einer	1				ø		1	
<i>Leucanthemum vulgare</i>	prestekrage		1				1		
<i>Listera cordata</i>	småtveblad							1	
<i>Lotus corniculatus</i>	tiriltunge	1	1		1	1		1	
<i>Luzula multiflora ssp. multiflora</i>	engfrytle		1	1	1	1	1	1	
<i>Luzula pilosa</i>	hårfrytle							1	
<i>Melampyrum pratense</i>	stormarimjelle	1			1			1	
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	småmarimjelle	1		1	1	1			
<i>Menyanthes trifoliata</i>	bukkeblad								1
<i>Molinia caerulea</i>	blåtopp								1
<i>Myosotis decumbens</i>	fjellminneblom	1	1	1		1			

Vitenskapelig navn	Norsk navn	01	02	03	05	06	07	10	11
<i>Omalotheca norvegica</i>	setergråurt	1		1	1	1			
<i>Oxycoccus microcarpus</i>	småtranebær								1
<i>Parnassia palustris</i>	jåblom								1
<i>Pedicularis sceptrum-carolinum</i>	kongsspir								1
<i>Phalaris arundinacea</i>	strandrør	1	1			1			
<i>Phegopteris connectilis</i>	hengeving	1			1	1			
<i>Phleum alpinum</i>	fjelltimotei		1	1	1	1	1	1	
<i>Phleum pratense</i>	timotei		1			1			
<i>Pinguicula vulgaris</i>	tettegras							1	1
<i>Poa alpina</i>	fjellrapp		1	1	1	1		1	
<i>Poa pratensis ssp. alpigena</i>	seterrapp	1	1	1	1	1	1	1	1
<i>Potentilla crantzii</i>	flekkmure	1	1		1			1	
<i>Potentilla erecta</i>	tepperot					1			1
<i>Prunella vulgaris</i>	blåkoll		1					1	
<i>Pyrola minor</i>	perlevintergrønn				1	1		1	1
<i>Ranunculus acris</i>	engsoleie	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Ranunculus repens</i>	krypsoleie	1		1	1		1		
<i>Rhinanthus minor</i>	småengkall	1	1	1		1	1	1	
<i>Rorippa palustris</i>	brønnkarse						1		
<i>Rubus saxatilis</i>	teiebær	1	1		1	1		1	
<i>Rumex acetosa</i>	engsyre	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Rumex acetosella</i>	småsyre						1		
<i>Rumex longifolius</i>	høymole					1			
<i>Salix caprea ssp. sphacelata</i>	silkeselje			1	1	1			
<i>Salix glauca</i>	sølvvier	1		1	1				1
<i>Salix lapponum</i>	lappvier							1	
<i>Salix myrsinifolia ssp. borealis</i>	setervier		1					1	
<i>Salix phylicifolia</i>	grønnvier					1			
<i>Saussurea alpina</i>	fjelltistel					1		1	
<i>Saxifraga nivalis</i>	snøsilde							1	
<i>Sedum acre</i>	bitterbergknapp	1	1						
<i>Selaginella selaginoides</i>	dvergjamne								1
<i>Silene dioica</i>	rød jonsokblom	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Solidago virgaurea</i>	gullris	1	1	1	1		1	1	1
<i>Sorbus aucuparia</i>	rogn					1		1	
<i>Stachys sylvatica</i>	skogsvinerot		1						
<i>Stellaria graminea</i>	grasstjerneblom		1	1					
<i>Taraxacum sp.</i>	løvetann	1	1	1		1		1	
<i>Thalictrum alpinum</i>	fjellfrøstjerne							1	1
<i>Tofieldia pusilla</i>	bjørnebrodd								1
<i>Trichophorum alpinum</i>	sveltull								1
<i>Trichophorum cespitosum</i>	bjørneskjegg								1
<i>Trientalis europaea</i>	skogstjerne	1				1			
<i>Trifolium repens</i>	kvitkløver		1	1	1		1	1	

Vitenskapelig navn	Norsk navn	01	02	03	05	06	07	10	11
<i>Trollius europaeus</i>	ballblom	1	1	1	1	1		1	1
<i>Urtica dioica</i>	nesle			1				1	
<i>Vaccinium myrtillus</i>	blåbær	1		1	1	1		1	
<i>Vaccinium uliginosum</i>	blokkebær	1				1		1	
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	tyttebær							1	
<i>Valeriana sambucifolia</i>	vendelrot	1							
<i>Veronica alpina</i> ssp. <i>alpina</i>	fjellveronika					1			
<i>Veronica serpyllifolia</i>	snauveronika			1					
<i>Viola biflora</i>	fjellfiol	1	1	1	1	1		1	